

mig at være aldeles rigtig, hvad den høitærede
 Indenrigsminister før udtalte, at vor Udvikling
 har ført til, at man mere og mere er kommen
 til at respectere Contractsfriheden, og at denne
 navnlig, ved hvad der er steet i de sidste Aar,
 og ved de Fremstridt, som i disse ere gjorte i
 saa mange Henseender her i Landet, har faaet
 en saadan Hævd paa sig, at den bør respecte-
 res, og at man nødtigt skal stride til at træffe en
 eller anden Bestemmelse, der strider imod den.
 Naar derfor den ærede Ordfører ikke kan føre
 noget Beviis for, at der virkelig vil gjøres
 positivt Gavn ved at gjøre et Brud paa den
 Tilstand, som er den nu bestaaende, og som
 man maa ansee for at være stemmende med,
 hvad der er det Rette, saa forekommer det mig,
 at der i hans Beviisførelse, mangler Noget
 af det Vigtigste i det, der maatte være for-
 nødent for at faae Thinget til at gaae ind paa
 en saadan Bestemmelse. Jeg har forgjæves
 bestræbt mig for i den ærede Ordførers sidste
 Foredrag at erholde en Oplysning om, hvad
 man virkelig ventede sig skulde blive Følgen af
 den af Udvalgets Fleertal i § 4 foreslaaede
 Bestemmelse; jeg har ikke kunnet udfinde, at
 den ærede Ordfører tænkte sig Andet, end at
 det vilde være gavnligt, hvis man om muligt
 ad denne Vej kunde faae Concurrencen — det
 var det Udtryk, som den ærede Ordfører brugte —
 i denne Industrigreen indskrænket. Men det
 forekommer mig virkelig at ville være en aldeles
 ny Sætning, at det skulde være i de Laan-
 søgendes Interesse, at Concurrencen indskræn-
 kes; thi det synes jo dog aabenbart, at, jo
 flere Laan der tilbydes paa Markedet, til desto
 billigere Priis vil man kunne erholde dem.
 Men selv om man derved kunde skaffe Laan-
 søgerne gunstigere Betingelser, maa jeg dog
 meget betvivle, at det vilde have gode Følger;
 thi det er jo allerede positivt godgjort ved den
 bestaaende Tilstand, at den billigste Laaneanstalt
 af den Art, nemlig Assistentshuset, ikke lokker
 Folk saa tilstrækkeligt, at det kan forhindre, at
 177 Kæringsdrivende af samme Slags, der
 kræve høiere Renter og sætte dyrere Betingelser
 for de Laansøgende, have kunnet opstaae og
 kunne bestaae ved Siden af. Det forekommer
 mig at være et Argument, som man ikke kan
 see bort fra, at der saaledes allerede nu bydes

de gunstige Betingelser, som man vil skaffe til-
 veie ved § 4, uden at de blive tilstrækkeligt
 benyttede, medens der tværtimod Aar for Aar
 opstaaer flere og flere af de ugunstigere Wilkaar
 tilbydende Pantelaanercointoier ved Siden af
 den store Forretning, hvor de gode Betingelser
 tilbydes. Jeg kan saaledes, som sagt, ikke over-
 bevise mig om, at der vilde affødes nogen
 Nytte ved Fleertallets Forslag, hvortil det
 forekommer mig klart, at det i visse Retninger
 vilde fremkalde en uheldigere Tilstand, for det
 Første nemlig derved, at det gjør et Indgreb i Con-
 tractsfriheden, og for det Andet derved, at det vil
 fremkalde en heel Deel Smugforretninger. Det
 kan jo nemlig ikke nytte at ville tvinge en Mand
 til at laane Penge ud til en Rente, som han
 ikke er tilfreds med; han vil have den Rente,
 han nu engang har bestemt, og, naar det er
 en ærlig Mand, som er Pantelaaner, tvinges
 han da til enten aldeles at nægte Laan eller
 til at afkjøbe Laansøgeren Pantet for derigjen-
 nem at skaffe sig den Rente, han vil have.
 Dette er det positivt Givne, og jeg maa derfor
 i alt Fald høre andre Grunde end dem, jeg
 hidtil har hørt, for at der gennem en saadan
 Bestemmelse som den i Fleertallets § 4 inde-
 holdte vil opnaaes noget Godt for de ubemid-
 lede Classer, førend jeg kan gaae ind paa at
 gjøre noget Brud paa Contractsfriheden, hvilken
 vi dog Alle maae være enige om skal holdes i
 Hævd, saa længe der ikke er aldeles overveiende
 Grunde, som tale for det Modsatte.

Der blev af det ærede 1ste Medlem for
 10de Kredts (Vesjen) fremsat Indvendinger mod
 den i Regjeringsudkastets og i Udvalgets Ud-
 kasts § 1 indeholdte Bestemmelse om, at den
 Pantelaaner, der gjør sig skyldig i uredeligt
 Forhold eller efter Politiets Skjøn har paa-
 draget sig Mistanke for Hæleri, uden videre
 kan fortabe sin Bevilling. Jeg stal i den An-
 ledning tillade mig en Bemærkning, navnlig
 af Hensyn til, at jeg under 1ste Behandling
 af denne Sag udtalte mig ligesaa bestemt mod
 denne Passus, som det ærede Medlem nu idag
 har udtalt sig imod den. Jeg synes selvfølgelig
 ikke meget bedre om den nu end dengang;
 men jeg har dog ikke stillet noget Endrings-
 forslag i saa Henseende, fordi jeg sølte mig
 overbeviist om, at det vilde være aldeles